

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG

HØJESTERETS DOM
afsagt tirsdag den 24. maj 2011

Sagerne 149/2008 og 196/2008

(1. afdeling)

A og B Kommune
(advokat Jørgen Vinding for begge)

mod

FOA – Fag og Arbejde som mandatar for: M1

(advokat Karen-Margrethe Schebye)

og

PenSam Liv forsikringsaktieselskab

(advokat Mikael Rosenmejer)

Sag 150/2008

C Kommune
(advokat Jørgen Vinding)

mod

FOA – Fag og Arbejde som mandatar for: M3

(advokat Karen-Margrethe Schebye)

og

PenSam Liv forsikringsaktieselskab

(advokat Mikael Rosenmejer)

og

Sag 151/2008

A Kommune
(advokat Jørgen Vinding)

mod

FOA – Fag og Arbejde som mandatar for i M2

(advokat Karen-Margrethe Schebye)

og

PenSam Liv forsikringsaktieselskab

(advokat Mikael Rosenmejer)

Biintervenient til støtte for appellanterne i alle sagerne:

KL

(advokat Jørgen Vinding)

I tidligere instans er afsagt domme af Østre Landsrets 11. afdeling den 7. april 2008.

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Børge Dahl, Asbjørn Jensen, Jytte Scharling, Niels Grubbe, Poul Dahl Jensen, Vibeke Rønne og Lars Hjortnæs.

Påstande

Sagerne 149/2008 og 196/2008

Appellanterne, A Kommune og B Kommune, har over for FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M1 gendtget deres påstande.

Over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab har A Kommune og B Kommune principalt nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til at optage M1 i den for hendes ansættelsesforhold gældende pensionsforsikringsordning på vilkår svarende til, at optagelse var sket som foreskrevet i den kollektive overenskomst indgået mellem FOA og de kommunale arbejdsgiverparter, og som om der var sket rettidig indbetaling. A Kommune og B Kommune har gendtget deres subsidiære påstande over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab.

Indstævnte FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M1 har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

1. A Kommune og B Kommune skal anerkende, at kommunerne skal holde M1 skadesløs i enhver henseende i anledning af, at A Kommune og B Kommune har forsømt med virkning fra den 1. februar 1995 og den 1. januar 1998 at oprette og fortsætte pensionsordning i Pensionsordning af 1. april 1990 for M1

2. A Kommune og B Kommune skal til udrede ved betaling eller ved etablering af forsikring alle ydelser, som hun ved oprettelse af forsikring med virkning fra den 1. februar 1995 ville have fået og få udbetalt fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab i henhold til opgørelse fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med renter i henhold til forsikringsaftaleloven.

Subsidiært:

A Kommune og B Kommune skal betale erstatning til M1 svarende til den kapitaliserede værdi af alle de beløb, som hun ville have modtaget fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra det tidspunkt det enkelte beløb forfaldt til betaling, mere subsidiært med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra den 29. april 2005.

Mest subsidiært:

Stadfæstelse.

Indstævnte PenSam Liv forsikringsaktieselskab har påstået stadfæstelse.

Sag 150/2008

Appellanten, C Kommune, har over for FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M3 gentaget sine påstande.

Over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab har C Kommune principalt nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til at optage M3 i den for hendes ansættelsesforhold gældende pensionsforsikringsordning på vilkår svarende til, at optagelse var sket som foreskrevet i den kollektive overenskomst indgået mellem FOA og de kommunale arbejdsgiverparter, og som om der var sket rettidig indbetaling. C Kommune har gentaget sin subsidiære påstand over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab.

Indstævnte FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M3 har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

1. C Kommune skal anerkende, at kommunen skal holde M3 skadesløs i enhver henseende i anledning af, at C Kommune har forsømt med virkning fra den 1. november 1997 at oprette den i overenskomsten mellem FOA og Kommunernes Landsforening for social- og sundhedsassistenter angivne pensionsordning for M3
2. C Kommune skal til M3 udrede ved betaling eller ved etablering af forsikring alle ydelser, som hun ved oprettelse af forsikring med virkning fra den 1. november 1997 ville have fået og få udbetalt fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab i henhold til opgørelse fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med renter i henhold til forsikringsaftaleloven.

Subsidiært:

C Kommune skal betale erstatning til M3 svarende til den kapitaliserede værdi af alle de beløb, som hun ville have modtaget fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra det tidspunkt det enkelte beløb forfaldt til betaling, mere subsidiært med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra den 22. december 2004.

Mest subsidiært:

Stadfæstelse.

Indstævnte PenSam Liv forsikringsaktieselskab har påstået stadfæstelse.

Sag 151/2008

Appellanten, A Kommune, har over for FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M2 gentaget sine påstande.

Over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab har A Kommune principalt nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende at være forpligtet til at optage M2 i den for hendes ansættelsesforhold gældende pensionsforsikringsordning på vilkår svarende til, at optagelse var sket som foreskrevet i den kollektive overenskomst indgået mellem FOA og

de kommunale arbejdsgiverparter, og som om der var sket rettidig indbetaling. A
Kommune har gentaget sin subsidiære påstand over for PenSam Liv forsikringsaktieselskab.

Indstævnte FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M2 har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

1. A Kommune skal anerkende, at kommunen skal holde M2 skadesløs i enhver henseende i anledning af, at A Kommune har forsømt med virkning fra den 1. februar 1995 at oprette den i overenskomsten mellem FOA og Kommunernes Landsforening for den pædagogiske sektor angivne pensionsordning for M2

2. A Kommune skal til M2 udrede ved betaling eller ved etablering af forsikring alle ydelser, som hun ved oprettelse af forsikring med virkning fra den 1. februar 1995 ville have fået og få udbetalt fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab i henhold til opgørelse fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med renter i henhold til forsikringsaftaleloven.

Subsidiært:

A Kommune skal betale erstatning til M2 svarende til den kapitaliserede værdi af alle de beløb, som hun ville have modtaget fra PenSam Liv forsikringsaktieselskab med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra det tidspunkt det enkelte beløb forfaldt til betaling, mere subsidiært med sædvanlig morarente af de enkelte beløb, der indgår i kapitaliseringen, fra den 3. juni 2005.

Mest subsidiært:

Stadfæstelse.

Indstævnte PenSam Liv forsikringsaktieselskab har påstået stadfæstelse.

Anbringender

Parterne er enige om, at der i alle sagerne efter overenskomsten skulle have været indbetalt pensionsbidrag for den pågældende medarbejder, at det er den pågældende kommune, der som arbejdsgiver skulle indbetale pensionsbidrag til PenSam Liv forsikringsaktieselskab (PenSam Liv), at indbetaling i alle sagerne ikke skete rettidigt, og at de pågældende medarbejdere ved rettidig indbetaling ville have været berettiget til visse ydelser fra PenSam Liv.

A Kommune, B Kommune og C Kommune har til støtte for påstandene over for PenSam Liv supplerende anført bl.a., at PenSam Liv ikke havde hjemmel i aftalegrundlaget til at afslå at lade M1, M3 og M2 være omfattet af den obligatoriske invalidepensionsdækning alene med den begrundelse, at indbetalingerne af pensionsbidrag var sket for sent. KL og FOA har i generelle pensionsaftaler med PenSam Livs tiltrædelse fastsat, at alle medarbejdere har ret og pligt til optagelse i pensionsforsikringsordningen – og dermed til dækning – når nogle grundkrav om alder, anciennitet og timetal er opfyldt, og PenSam Liv er således forpligtet til at yde dækning, hvis en medarbejder opfylder disse grundkrav. Pensionsaftalerne er indgået som led i de kollektive overenskomstforhandlinger på det kommunale arbejdsmarked og skal ses i sammenhæng med fagoverenskomsterne. Det fremgår af aftalegrundlaget, at pensionsforsikringsordningens obligatoriske del omfatter løbende alders- og invalidepension, og hverken PenSam Liv, kommunen eller medarbejderen har mulighed for at opdele ydelserne inden for den obligatoriske del. Det fremgår endvidere, at ordningen etableres på kollektivt grundlag og uden helbredsbedømmelse, og at forsikringsvilkår for de forsikringer, der skulle tilknyttes den kommunale arbejdsmarkedspensionsordning, skulle fastlægges inden for pensionsaftalens rammer. Forsikringsvilkårenes regler fastsætter ikke, at dækningen først træder i kraft, når præmien faktisk modtages.

FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M1, M3 og M2 har gentaget sine anbringender om skadesløsholdelse og erstatning fra kommunerne. Hvis FOA ikke får medhold i sine påstande herom, kan FOA tilslutte sig de anbringender, som kommunerne har gjort gældende til støtte for deres påstande over for PenSam Liv.

PenSam Liv forsikringsaktieselskab har navnlig anført, at medarbejderne kun bliver omfattet af pensionsordningen, når arbejdsgiveren opfylder sin overenskomstmæssige forpligtelse til at tilmelde den ansatte til pensionsordningen og indbetale pensionsbidraget rettidigt. PenSam Liv har yderligere anført bl.a., at det følger af overenskomstparternes pensionsaftaler, at PenSam Liv kan træffe beslutning om, hvornår en forsikring skal træde i kraft i tilfælde som de foreliggende, hvor den første præmie ikke indbetales rettidigt. PenSam Liv har i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes § 2 og § 3 – hvorefter selskabet bl.a. fastsætter de nærmere vilkår for forsikringens ikrafttræden, hvis arbejdsgiveren forsømmer at indbetale den første præmie – fastsat, at for sent indbetalte pensionsbidrag bruges som indskud på alders-

- 7 -

delen af pensionsordningen på indbetalingstidspunktet, og at der ikke etableres risikodækning med tilbagevirkende kraft. Dette var også PenSam Livs praksis, før pensionsaftalerne blev indgået, og kommunerne fik blot indskærpet denne praksis ved PenSam Livs brev af 26. september 2000. PenSam Liv har på denne baggrund været berettiget til at afvise at yde forsikringsdækning til M1 , M3 (og) M2 , idet deres invaliditet var indtrådt, da pensionsbidragene blev indbetalt. En sådan dækning ville også være i strid med selve begrebet forsikringsvirksomhed, som indebærer, at man mod vederlag overtager en økonomisk risiko for fremtidige uvisse begivenheders indtræden. Der er ikke hjemmel til at lade de øvrige medlemmer af pensionsordningen betale for kommunernes eventuelle erstatningsansvar for ikke at have overholdt deres pligt til at sikre, at pensionsbidragene blev indbetalt rettidigt.

Supplerende sagsfremstilling

Det er under sagen oplyst, at de omhandlede pensionsforsikringsordninger, der er aftalt som led i kollektive overenskomster på det offentlige arbejdsmarked, på arbejdsgiversiden omfatter samtlige kommuner, og at der i kommunerne årligt ansættes ca. 48.000 personer på FOA – Fag og Arbejdes område.

Det er endvidere oplyst, at den sædvanlige procedure ved optagelse af nye forsikrede i PenSam Liv er, at arbejdsgiveren indbetaler bidrag første gang ved udgangen af den måned, hvor medarbejderen omfattes af ordningen, med henblik på dækning fra denne måneds begyndelse.

Aftale om pension vedrørende sygehusportører og for sygehjælpere, beskæftigelsesvejledere m.fl. blev indgået i maj 1991 mellem Amtsrådsforeningen, KL, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Dansk Kommunal Arbejderforbund (nu FOA – Fag og Arbejde). Aftale om pension for Pensionsordningen af 01.04.90 blev indgået mellem de samme parter samt Foreningen af Kommuner i Københavns Amt og Husligt Arbejder Forbund (nu FOA – Fag og Arbejde). Det fremgår af aftalerne, at de er tiltrådt af PenSam Liv ved en påtegning, hvorefter forsikringsaktieselskabet tiltræder aftalens bestemmelse om, at forsikringsvilkår for de forsikringer, som er omfattet af aftalen, fastlægges inden for aftalens rammer.

PenSam Liv har oplyst, at man til nye forsikrede udsendte en pjece ("Din arbejdsmarkedspensionsordning"). I pjecen er om PenSam Livs forsikringsbetingelser bl.a. anført:

"Din optagelse i pensionsordningen

Det er fastsat gennem overenskomst mellem din arbejdsgiver og Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), at du skal være omfattet af pensionsordningen.

Når du er blevet ansat i pensionsgivende stilling, skal din arbejdsgiver sørge for indbetaling til pensionsordningen samtidig med lønudbetalingen.

Af lønsedlen vil det fremgå, hvilket beløb din arbejdsgiver har trukket af din løn til pension. Det drejer sig om 1/3 af pensionsbidraget. Det samlede bidrag indbetales af arbejdsgiveren samtidig med lønudbetalingen. Det fremgår af side 19, hvordan pensionsbidraget anvendes.

I de fleste tilfælde sker tilmelding og indberetning af pensionsbidrag via edb. Enkelte arbejdsgivere, som ikke benytter sig af edb-centraler, sørger for tilmelding og indberetning manuelt. Registrering af tilmeldingen vil normalt først ske i løbet af den 2. måned efter ansættelsen, hvis du er bagudlønnet.

Uanset hvornår tilmeldingen er registreret, er du omfattet af retten til pensionsordning fra kl. 00.00 den dato, hvor du er tiltrådt den pensionsgivende stilling – dog forudsat, at din arbejdsgiver indbetaler pensionsbidrag.

Derfor er det vigtigt, at du er opmærksom på, om det fremgår af din lønseddel, at der fratrækkes pensionsbidrag.

...

Forsikringsbetingelser m.v.

...

Ordforklaring

...

Optagelse

Du regnes som optaget i pensionsordningen fra kl. 00.00 den dato, du bliver ansat i pensionsgivende stilling, dog forudsat, at arbejdsgiveren indbetaler pensionsbidrag for dig.”

PenSam Liv har senere udsendt en ændret udgave af forsikringsbetingelserne (”Betingelser for Fleksion 01.01.2010”), hvori det hedder bl.a.:

”1.4. Bidraget

1.4.1. Arbejdsgiverbetalte pensionsbidrag

Arbejdsgiver betaler det pensionsbidrag til PenSam, som er aftalt i overenskomster og aftaler. Bidraget forfalder samtidig med medlemmets løn. Hvis arbejdsgiver ikke betaler bidrag som aftalt, kan dækning og opsparing blive mindre, anderledes eller helt bortfalde. Hvis arbejdsgiver betaler bidraget for sent, kan PenSam også kræve, at arbejdsgiveren betaler rente af bidraget.

Når PenSam har modtaget pensionsbidraget, fradrager PenSam omkostninger og eventuelt arbejdsmarkedsbidrag m.v. og fordeler resten til medlemmets obligatoriske dækning og opsparing (2.2.) samt dækninger og opsparing, som medlemmet kan have valgt (2.2.).

melse, og som skal dække, når erhvervsevnen før det 65. år nedsættes med mindst 2/3. I de foreliggende sager har de pågældende medarbejdere mistet 2/3 af deres erhvervsevne, efter at de opfyldte overenskomstens kriterier for at være omfattet af pensionsforsikringsordningen. Ved en fejl har kommunerne imidlertid ikke fået indbetalt pensionsbidrag og dermed fået dem tilmeldt på det tidspunkt, hvor de opfyldte kriterierne for at være omfattet af ordningen, men først efter, at de havde mistet 2/3 af deres erhvervsevne.

Hovedspørgsmålet i de foreliggende sager er, om de pågældende medarbejdere er omfattet af den nævnte invalidepensionsdækning fra det tidspunkt, hvor overenskomstens kriterier for at være omfattet af forsikringen var opfyldt, eller om dækning først kan indtræde, når den enkelte medarbejder er tilmeldt ordningen ved, at første pensionsbidrag indbetales.

Der findes ikke en særlig lovregulering af arbejdsmarkedspensionsordninger. Afgørende er, hvad der er aftalt.

Aftalegrundlaget er overenskomsterne, overenskomstparternes aftaler om pension (rammeaftaler) og PenSam Livs forsikringsbetingelser.

Efter de overenskomster, som var gældende for $M1$ og $M3$ og $M2$ ansættelsesforhold, skal de være omfattet af pensionsforsikringsordningerne, når de opfylder betingelserne vedrørende alder, anciennitet og gennemsnitlig ugentlig arbejdstid. Efter overenskomsterne oprettes pensionsforsikringsordningerne i PenSam Liv med virkning fra den 1. i den måned, hvor de nævnte betingelser er opfyldt. Både arbejdsgiverens og den ansattes egen del af pensionsbidraget skal indbetales til PenSam Liv af arbejdsgiveren.

Det fremgår af rammeaftalerne bl.a., at de er udarbejdet i overensstemmelse med den pågældende overenskomst, at medarbejdere, som tilhører de omfattede personalegrupper, er berettigede og forpligtede til pensionsordning i medfør af overenskomsten, at undtagelse herfra kan gøres efter generelle kriterier, som ikke giver anledning til spekulation mod pensionsordningen, at pensionsforsikringsordningerne har til formål at sikre medarbejderne mod indtægtstab som følge af alder, invaliditet og død, at ordningen for den enkelte medarbejder skal indeholde en obligatorisk del med løbende alderspension og invalidepension, og at denne obligatoriske del skal etableres på kollektivt grundlag og uden helbredsbedømmelse, men med mulighed for, at pensionsforsikringsselskabet kan fastsætte vilkår om karenstid eller om, at be-

stående alvorligere sygdom i en periode undtages fra risikodækning. Efter rammeaftalen skal øvrige vilkår fastsættes i overensstemmelse med PenSam Livs almindelige forsikringsbetingelser og forsikringsvilkår for den respektive ordning, og disse forsikringsvilkår skal fastlægges inden for den pågældende aftales rammer.

Det fremgår af rammeaftalerne, at PenSam Liv har tiltrådt den nævnte bestemmelse om, at selskabets forsikringsvilkår for de omfattede forsikringer skal fastlægges inden for aftalens rammer.

I PenSam Livs dagældende forsikringsvilkår for de pensionsforsikringsordninger, som de tre ansatte ifølge overenskomsterne skulle være omfattet af, er der bl.a. bestemmelser om ordningens ikrafttræden for de forsikrede og om præmiebetaling. For alle tre ordninger er det bl.a. fastsat, at forsikringen tegnes som led i en aftale om pension med en arbejdsgiver i medfør af overenskomster, aftaler eller lignende indgået af fagforbundet, som foreskriver ret og pligt for den ansatte til som arbejdstager at være forsikret og ejer af forsikringen, mens arbejdsgiver er forsikringstager (§ 1). For de ordninger, som (n) 3 og (n) 2 skulle være omfattet af, er det fastsat (§ 2), at ikrafttrædelsestidspunktet "regnes fra kl. 00.00 den dato, på hvilken forsikrede er tiltrådt den ansættelse, som medfører ret og pligt til tegning af forsikringen, dog tidligst fra den dato pligtmæssig præmiebetaling til forsikringen omfatter." Den ordning, som (n) 1 skulle være omfattet af, videreførte en tidligere ordning, og det er om ikrafttrædelse fastsat (§ 2): For "forsikrede, der er omfattet af pligtmæssig præmiebetaling den 01.10.1997, træder forsikringen i kraft kl. 00.00 denne dato ... For andre forsikrede træder forsikringen i kraft kl. 00.00 på den senere dato, hvor pligtmæssig præmiebetaling genoptages, eller på hvilken forsikrede er tiltrådt den ansættelse, som medfører ret og pligt til tegning af forsikringen, dog tidligst fra den dato pligtmæssig præmiebetaling til forsikringen omfatter." For alle tre ordninger er det om præmiebetaling bl.a. fastsat (§ 3), at præmiens størrelse fastsættes i overensstemmelse med reglerne i de pågældende overenskomster og ansættelsesvilkår. Endvidere er det fastsat: "Præmien indbetales af arbejdsgiveren, så længe forsikrede er ansat i den pensionsgivende stilling. Præmien forfalder månedsvis på lønudbetalingstidspunktet..." Den sædvanlige procedure er, at arbejdsgiveren indbetaler bidrag første gang ved udgangen af den måned, hvor medarbejderen bliver omfattet af ordningen med henblik på dækning fra denne måneds begyndelse. Det fremgår yderligere af bestemmelsen: "Ved for sen indbetaling af de enkelte præmier kan selskabet kræve en morarente, hvis størrelse fastsættes af selskabet. Ved manglende indbetaling af første præmie fastsætter selskabet de nærmere vilkår for forsikringens ikrafttræden. Ved manglende indbe-

taling af senere præmier kan selskabets ansvar bortfalde, når der er forløbet mere end 6 måneder fra forfaldsdagen, og selskabet har afgivet skriftligt påkrav med oplysning herom og med 14 dages frist for indbetaling.”

Efter det, der er kommet frem under sagen, må det lægges til grund, at der forsikringsmæssigt ikke er noget til hinder for uanset enkeltstående tilfælde af for sen indbetaling og tilmelding at afdække risikoen for invaliditet i den gruppe, som ifølge den pågældende overenskomst er omfattet af pensionsordningens obligatoriske invalideforsikringsdel.

Efter formuleringen af forsikringsvilkårenes bestemmelser om ordningernes ikrafttræden for de forsikrede og om præmiebetaling og efter bestemmelsernes sammenhæng med rammeaftaler og overenskomster og formålet med ordningen må bestemmelserne efter Højesterets opfattelse mest nærliggende forstås sådan, at rettidig indbetaling af første pensionsbidrag for en medarbejder, der opfylder de fastsatte kriterier for at være omfattet af ordningen, ikke er en betingelse for, at den obligatoriske invalideforsikringsdel træder i kraft for medarbejderen på det tidspunkt, hvor medarbejderen opfyldte kriterierne, og indbetalingspligten for arbejdsgiveren dermed blev udløst.

PenSam Liv var som følge heraf ikke efter forsikringsvilkårene berettiget til efter kommunens indbetaling af pensionsbidrag som sket at nægte M1 og M3 og M2 dækning under de respektive pensionsordningers obligatoriske invalideforsikring på de vilkår, som ville have været gældende, hvis arbejdsgiveren havde påbegyndt indbetalingen af pensionsbidrag rettidigt.

Det er derfor efter forsikringsbetingelserne uden betydning for retsstillingen, at M1 og M3 og M2 havde mistet 2/3 af erhvervsevnen, før deres arbejdsgivere indbetalte de skyldige pensionsbidrag til PenSam Liv.

PenSam Liv har gjort gældende, at forsikringsvilkårene har været forstået og praktiseret som angivet i selskabets brev af 26. september 2000, hvorefter for sent indbetalte bidrag vil blive anvendt som indskud med virkning fra modtagelsestidspunktet. En sådan praksis er ikke bevist, og en sådan forståelse ses ikke at være tiltrådt af overenskomstparterne.

Da PenSam Liv således ikke var berettiget til at afvise at dække M1 og M3 og M2 under de respektive pensionsforsikringsordnin-

gers obligatoriske invalideforsikring, har de pågældende kommuners for sene indbetaling af pensionsbidragene ikke påført de tre tidligere medarbejdere de påståede tab.

Højesteret tager herefter kommunernes principale påstande over for de tidligere medarbejdere og PenSam Liv til følge som nedenfor bestemt.

I forholdet mellem kommunerne og FOA – Fag og Arbejde som mandatar: M_1
 M_3 og M_2 skal ingen af parterne betale sagsomkostninger for landsretten og Højesteret til nogen anden part. Højesteret har herved lagt vægt på sagernes karakter og udfald sammenholdt med, at kommunerne har indbetalt pensionsbidrag til PenSam Liv for sent.

I forholdet mellem kommunerne og PenSam Liv skal PenSam Liv i sagsomkostninger for landsret og Højesteret til kommunerne betale 49.720 kr. til dækning af retsafgifter og 200.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand.

Thi kendes for ret:

A Kommune, B Kommune og C frifindes for de påstande, der er nedlagt af FOA – Fag og Arbejde som mandatar for M_1
 M_3 og M_2

PenSam Liv forsikringsaktieselskab skal anerkende at være forpligtet til at yde dækning til M_1 , M_3 og M_2 under den obligatoriske invalideforsikring i den pensionsordning, som gælder for hver deres ansættelsesforhold, på samme vilkår, som hvis der var sket rettidig indbetaling af pensionsbidrag.

I forholdet mellem kommunerne og FOA – Fag og Arbejde skal ingen af parterne betale sagsomkostninger for landsret og Højesteret til nogen anden part.

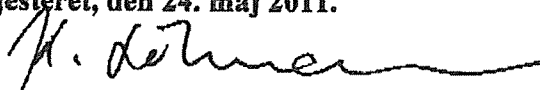
PenSam Liv forsikringsaktieselskab skal betale i alt 249.720 kr. i sagsomkostninger for landsret og Højesteret til A Kommune, B Kommune og C Kommune.

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

--0000--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 24. maj 2011.

Kirsten Lohmann

kontorfuldmægtig